

חלבות תפלה סימן קיג

ק. ג **דין הכרייתם** בשמונה-עשרה ברכות, וכן ט' סעיפים:

א אַלְוֹ בָּרְכֹת שְׁשׁוֹחִין בָּהֶם: בְּאֲבוֹת, מְחֻלָּה (וְסֹוף) (א) וּבְיוֹדָאָה, תְּחִלָּה וְסֹוף. *וְאַם בָּא לְשׁוֹחוֹת
***בְּסֹוף** כָּל בְּרָכָה או בְּתְחִלָּה, מְלָקְדִין אֹתוֹ (ב) שֵׁלָא יְשָׁחָה, (ג) אַבְלָא בְּאַמְצָעִיםן (ד) נִכּוֹל
(ג) לְשׁוֹחוֹת: **ב** בְּנֹתָהִים לְשׁוֹחוֹת (ה) בְּרָאָשָׂה שְׁנָה וַיּוֹם כְּפֹרָה שְׁאָוָרִים (ו) יְצָרָנוּ וַיְמִי בְּמוֹדֵךְ צְרִיכִים
לְזַקְף בְּשִׁמְגַעִים לְסֹוף הַבְּרָכָה: הַגָּהָה וְאַפְּרִיעָלָבָד בְּדָבָרָכָה, כַּוּעַ בְּסֹוף בְּרָכָה, מֶלֶל מְקוּם אַרְיךָ לְזַקְף מַעַט בְּסֹוף
'צְרָנוּ' בְּדִי שִׁיחָה נָרָא חַזְׁוֹר וּבְכוּעַ (ז) מָשָׂום חַיּוֹב (דִּיעַ לְפִי הַטוֹּר): **ג** *יְכֹרְעָב בְּזַקְלָל קְוָמָה לְפִנֵּיךְ תְּשַׁפְּחוֹתָה, אָו
בְּזַיְלָךְ לְבִדְךְ אַנְחָנוּ מַזְדִּים, אָו (ח) בְּחַזְׁקָאָה דְּמַלְלָה וּבְרַבְתְּהַמְּזוֹן, הַרְיִי זָה (ט) מַגְנָה (פְּרוֹשָׁה), שָׁאַן לְכַרְעַ
אַלְאָ בְּמַקְסָום שְׁתַקְנוּ קְסָקִים: **ד** *יְמַתְּפָלֵל אַרְיךָ שִׁיבְרָעַ עד (י) שִׁיתְפָּקָדוּ כָּל חַלּוּת שְׁבָדָרָה. וְלֹא יְכֹרְעַ
בְּאַמְצָעָם מַתְּגַנְיָו וּרְאָשָׁו יְשָׁאָר זְקוּחָ, אַלְאָ גַּם רַאֲשֹׁו נְכָפֵף אַגְּמָנוֹן: **ה** יוֹלָא יְשָׁחָה (ז) יְאָא בְּלַכְךְ עד שְׁתַחַיהָ
פִּיו כְּנֶגֶד חַגּוֹר שֶׁל מַכְנִיסִים. וְאַם הַוָּא זְקָן אָו חַולָּה וְאַינְyo בְּכָל לְשׁוֹחוֹת עד שִׁיתְפָּקָדוּ, פִּינְזָן שְׁהָרְבֵין (פְּרוֹשָׁה,
שְׁהַשְּׁפִיל) רַאֲשֹׁו קִיוּ, מַאֲחָר שְׁבָרָר שְׁהָאָה קְפִץ לְדַרְעָ אַלְאָ שְׁמַצְעָר עַצְמוֹ: **ו** יְכֹשְׁחָהוּ בְּזַקְעַ
(ז) (א) בְּמִיחָירֹת בְּפָעַם אַחַת, וּכְשָׁהָוָא זַקְעַ זַקְעַ בְּנָמָת, רַאֲשֹׁו תְּחִלָּה וְאַחֲרַ-**כְּדָ** גּוֹפָו, שֵׁלָא תְּהָא עַלְוֹ קְמָשָׁאוֹ:
ז (יב) טְבַשְׁכּוּרַע כְּזַעַב בְּרוֹךְ, *וְשְׁזַזְקָה (יג) זַקְעַ (ז) בְּשָׁמָם: **ח** הַמְתַפְּלֵל וּבָא כְּנֶגֶד עַפְעוּם וּשְׁלֹו תְּמִונָת

EARLY HISTORICAL

(ט) וְסֹופֶה. אָרוּךְ לִכְוֹן בְּשַׁכְּרוֹבָא בְּאַבְוֹתָה תְּחִלָּה, לְאוֹת רָאשָׁון שֶׁל שָׁם הַנְּגִיהָ וְאַזְמָנָה רָאשָׁון שֶׁל שָׁם אֲדֹנֵי קְרִיבוֹן יְאָה, וּבְסֻפֶּר בְּכָנוֹן הַדָּר, וּבְמִדְוִידָים יְבָנָן וּגְן, וּבְסֻפֶּר בְּכָנוֹן הַיּוֹם קְדוּם שִׁיחַפְּלֵל יְמִשְׁמָשָׁב בְּחַפְּלִין שֶׁל רָאשׁ וּסְסָגוֹן עַיִינָה וְגַדִּיתָה קְדִיבָה זָעֵל וּזְעֵל, אַלְאָה מָה שְׁתַקְנוּ חָזֵיל, וּמָהָט תְּזִין לְשִׁחוּצָה בְּלִירִישָׁלִים אוֹ בְּכָבוֹהָ יְרִישָׁלִים. דְּלָא יְחִיל לְכַרְעֵל לְהַשְׁמַחַתָּה בְּכָצְנוֹ, וּמִגְּנוֹ דְּזָקָא בְּמַחְפְּלֵל עַל עַצְמָה, וְאַתְּ שְׁפִיד אַיְלָה לְכַרְעֵל קְוָמָה לְפִנְךְ תְּשִׁמְחָה וּכְיִדְכִּינָה דָּאַינוּ אָומֵר עַל עַצְמָה אַלְאָה בְּמַהְירָה. קְשַׁאֲמָר בְּרוּךְ יְבָרַע בְּבָרְכָיו וּכְשִׁיאָמָר אַתָּה יְשָׁחָה עַד שִׁיטְפָּקָה כְּלָנוֹמָר בְּרוּךְ יְכָרְעֵל גּוֹפָה וּכְשַׁאֲמָר אַתָּה יְכָרְעֵל רָאשׁ עַשׂ וּכְבָ' בְּכָבְנָה הַאֲרִיזָה זְלָל, קְבָרִי כְּפָנָהִים בִּיהְיָה בְּשַׁהְיוֹ שְׁמַעַן הַשָּׁם קְרוּבָּרִים וּכְרוּבָּרִים עַשׂ וּבְמָא. וּבְכָאָרֶב,

לשנה ברורה

א (א) **וב' הָדוֹרָה**, **תְּחִלָּה** **וְסֻפָּה**. **הַיּוֹם בְּתִיחְלַת**" ("מִזְרָם"²), **וְלִבְסֹוֹר** (ב) **כְּשֶׁמְסִים** **בְּרוּךְ אֲתָה ה'"** (³ **הַטּוֹב שְׁמֵךְ**) : (ב) **שֶׁלֹּא יִשְׁחַח**⁴. **כִּי** (ג) **שֶׁלֹּא** **בָּעֵד** **פָּגַנְתָּה** **רֹצֶחֶת**, **וְגַם דְּתִימְשָׁנָן** **לְהַרְאָה**, **שְׁפָחוֹזָק** **עַצְמָוּ יִתְרַחֵר** **כִּמְאוֹ** **מִשְׁאָר** **אַבְּבוֹר**: (ג) **אָבֵל אַבְּקָעִיטָן** **וּכְרוֹ'**. **וְכֵן סְתִמּוֹ** **הַרְבָּה אַחֲרוֹנִים**, (ג) **דְּלֹא נִגְּהַמָּא** **הַמְּרָאָה שְׁגַמְגָם** **לְאָסָר**: (ד) **יִכּוֹל לְשֹׁחָתָה**. **שָׁאן לְחַשְׁבָּ�וֹ** **וְלִזְקֹר פָּקָנָת** **חֲכָמִים** **עַל-לִבְרִי** **זֶה**, **בֵּין שְׁחָכָמִים** **לְאַפְקָנוּ** **כָּל** **לְשֹׁחָתָה** **אַמְּמָצָע** **שָׁום בְּרָכָה**: ב (ה) **בְּלָא-שִׁהְשָׁנָה** **וְיִזְמְכֹר** **בְּשָׂאוּמִים כְּרוֹ'**. **וְכֵן הַנוֹּתָגִים לְהַתְּפִלָּל** (ד) **כִּל הַתְּפִלָּה** (**בְּרָא-שִׁהְשָׁנָה** **וְיִזְמְכֹר** **בְּפָרָוִים כְּרוֹ'**). **אַרְכָּלִים** **לִזְקֹר** **בְּסֹוֹר** **כִּל בְּרָכָה** (**כ**) **וּבְתִיחְלַת** **כִּל בְּרָכָה**, **שֶׁלֹּא** **לְהַזְּזִיף** **עַל** **פָּקָנָת** **חֲכָמִים** **שֶׁלֹּא תָקָנוּ** **אֶלָּא בְּתִיחְלַת** **"אֶבֶות"** **וְ"הַזָּהָה"** **בְּסֹזֶקֶן**⁵: (1) **"זָרְבָּנוּ וּמִי בְּמָרוֹ'** **וּכְרוֹ'**. **אַין הַשּׁעַם** **שָׁרוֹ** **כְּהָם**, **דְּבַרְיָי** **מָרוֹ'** **צְרִיכֵן** **לִזְקֹר** **קָדְםָה**, **דְּבַרְכָּתָה** **דְּבַרְכָּתָה** **"מִיחָה הַמְּתִים"** **אַין שָׁם** **שְׁחִיחָה** **בְּגַתְתָּה** **חֲכָמִים** **בְּשָׁאָמֵר** **"בְּרוּךְ אֲתָה י' בָּגָן אַבְרָהָם"**, **וְיִנְזַן** **שָׁהָה** **שְׁחָה** **כָּל** **לְזִקְנָה ד' מִי בְּמָרוֹ'**, **דְּבַרְכָּנוּ** **"אַרְיךָ לִזְקֹר קָדָם שָׁיאָמֵר אֵיתָהּ** **פְּבוֹת** **אָבֵל בְּזִקְנָה ד' מִי בְּמָרוֹ'** **אַין אַרְיךָ לִזְקֹר עַד שִׁיאָמֵר "בְּרוּךְ אֲתָה"**, **וְכֵן** **לְאַשְׁׁוֹנָה** **קִימָה** **רְשּׁוֹת**: (1) **וְעוֹד טָעַם**, **שְׁאַרְיךָ** **לִזְקֹר** **כִּי** **לְכַרְעַ אַחֲרַ-קָּדָם** **נָנוּ** **בְּהַזְּזִיף** **לְה'**, **כִּי טָוב**, **וּבְרָתְתִּפְזָזָן** **בְּ"נוֹזָה לְך'** **או** (1) **בְּ"עַל** **כָּל** **אַין** **לְשָׁחוֹת** **בְּ"לִירּוּשָׁלִים"** **או** **בְּ"בָנָה יְרוֹשָׁלִים"**, **רְלָא בְּמַקְרָּרִי**⁶ (**ד' מ.**)⁷. **אַל** **בְּשֶׁמֶונָה-עֲשָׂרָה** **יִכּוֹל** **לְכַרְעַ וְלְהַשְׁפָּחוֹת** **כְּרוֹזָנוֹ**, **וּמְשֻׁומָן** **הַכִּי** **מַצִּינוֹ** **הַהְשַׁחְתִּיּוֹת**, **כַּתְבִּיוֹ** **סְפָוקָם** **דְּקָה** **ה** **לְאַתָּר** **שְׁפִים** **הַיּוֹם** **בְּרָכָות**; **וְמֵה** **ל** **וְאַין שִׁיךְ** **בְּתוּן** **כְּרָעָה** **וְהַשְׁפָּחוֹה**, **וְכִל קָוָמָה** **לְפִנְךָ** **תְּשִׁפְתָּהָה**, **בְּיַנְנָה** **גַּסְפִּין** **דָּרָךְ** **שְׁבָח** **וְהַלְלוּ** **הֵוא**, **אָכֵל** **בְּ"זָנָגָנוּ** **כּוֹרְעִים** **וּמְשַׁחְתּוּם**⁸ **שְׁעַל** **קָק** **הָוָא** **לְשֹׁון** **קָשָׁר**, **וְרוֹצֶחֶת** **לְוָמָר**, **שְׁמַחְתָּה** **כְּרָעָה** **בּוֹלְטִים** **מִקְשָׁרִים** **שְׁל** **(בב')** **כְּשֶׁבּוֹרָעָה** **וּכְרוֹ'**. **בְּשָׂאוּרָה** **בְּרוּךְ** (**מ**) **כְּנָעַ בְּכַרְבִּי**, **וּכְשָׁאָמֵר** **"אֲתָה** **(ג)** **זְקֹף** **בְּשָׁם**.

שער תשובה

(ס) בםיהירות. עבה"ט. בבשוו ב' ביטר-עקב בקב' פס' ק"ז שבגוף בברוח ר' ראשו בקאהה. וכך בבמיחבך שפה שהשיג עלי' והוא ל' שון ר' ציא קהינן פירוש עקב. בלוחות, וזכרנו ב' כתבו פלמידי קאררי והוא ל' שון ר' ציא קהינן פרשת עקב. הארוי ז' ול': (3) לשחרות. ויש קגנומני לאס. מגן-ארכום: (4) מגנה. אין לשח'

באור הלכה

* ואם בא לשוחות וכו'. הנה מקרבי ה'אללה ר' בהה מוכחה ר'האstor הוא דוקא ב'קורן' אפקה", אך בסוף ברוכה מפלש יכול לשוחות, והפרק'גנדים מפקפק בזאת. עוזן ד'ל'שי' ברוכת ל'יד' ר'ה תחלה וטורה ר'טורה ר'טוש' במלודים ולך נאה להווות, ועל זה קא'קאים ברכותא דבכון לא שאר ברכות קולרוני שלא טשתה, משען פרקי'גנדים, ואילו ד'ל'שי' קא'ז'ו דוקא אמא, וגם הוא סביר'א לא' קאנעט'ס' ס'טורי' ברכבה קני'ו ק שאמר' ב'קורן' אפקה ה' טסוב' גוינו': * בסוף כל ברכה או בסוף ואפל'ו שאנו מס'ח, ולכך ישני אומר שיטועים כל השוחות ברכבתה ותויה חזהלה טסוב' (6). עוזן שם. עוזן מבה ינאי אומר שיטועים כל השוחות ברכבתה ותויה חזהלה טסוב' (6). עוזן שם. עוזן מבה שיחבכו במושנה ברכורה פער'קון (1) ט' בשם הט'ג', ולכבודה סוחר'ה זיה. ואילו דרבכה סוב'ם לתה'יז אסור, גראאה למוטס'ף בחוויכ' הקיעות שלא קאנ' ר' בברפת אכבות וודויס': * ה'פוך' בז'על ב'ברכו' עז'ו'. עוזן במקנ'ג'בוריים שדוחק למלצת טעם למונגן שענגוו קעולם לרבע ב'ברכו' עז'ו'. איזל' באמא ייש למונגן זה סמך מן הפקלא דרביני'ים' א, קיפיל לט'ט אסוק (14), עוזן שם, ומונגה'ישאל תורה*: ה'המפלל אריך' שירען וכו'. ה'ההווא האדרין ברכירה שעשו'ה אחר שס'ף תפלתו, פמאנדר ביסיקן קאג', גני' דינא כי'ן איאק'אנ'ר'ם' פ'ה מהלכות פפל'ן*: ו'שוחוק' ו'קף' בשם. עוזן במקנ'ג'אכ'קם סיון מאיד פאנט חממים, ואם יברע' היהה כמושיף, וב'זקנ'ו' יש שם שיחיה מאיד הנטפללה לא' זיינה נבר פקנתן חממים; ולפי זה יש חלוק בין זיקפה ד'ז'נבר'ה הנטפלמות ל'ברוך אמתה', פגוי' שיינבל אחדר'ך' לשוחות בשיאמר' ב'ברוך אמתה'. כי ה'שח'ת' ב'צ'א'ר ברכות' שאין בה ש'חיה בסופן (ט'): ג' (ח) ב'הזראה דמל'ל וברכת'ת'ם מזון'. ומ'קאי טען אנו מודים': (ט) מגנה. דאן' לשותה אלא מה שתקנו חממים' (10). ומ'קאי טען קרבפני' עקיבא שאדם מיתחו קגרז'ו'יות זו ומוצאו בונית אתרת רב' רנייעון, אבל עצמו אמר על עצמו אלא שעיל כל העוזם אומר שישתחוו לפניו יתברך'ן: ד' (ט) שיתפקן.

(6) כן משמע בונקבר' ס' פרק ה מהכחות פולחן הילכה י' עי"ש, וענן ברש"י ברוכות ל"ד ע"א ד"ה פרולח וסוף: (3) ט"ז: (5) מגן-גבורים (7) טור-שלוחן-ערוך סיפון תקפב: (7) ט"ז: (1) מגן-אקרים בשם אגדה: (1) פלמ"ר ורבנו יונה, ואף דהוא באצץ בערךה מכל מקום הוא מקנה, ולטחים כמו שפקדתי במשה ברורה ביחסו במ"ע: (2) חניבאהם ורבנן ברורה מ"א: (2) אלבר רבנן ברורה מ"א.

הלוות תפלה סימן קיג

ביאורים ותוספים

[משנ"ב ס"ק ח]

וכן הנקיגים להתפלל כל התפלה) בראש-השנה ויום-הכפורים בבריעת⁽⁸⁾ וכו', בתחלה "אבות" ו"הזראה" וכטוף⁽⁹⁾.

(7) סמך לrk הביא הדעת תורה (ס"י תקף ס"ד) מהגמרה בראש השנה (בו, ב): "או ר' לו מזוה של ראש השנה וגם כיפור בכפוף וכו'", וכתב רשי שם: "כמה דכייף איש בתפלתו פניו בירושין הארץ, טפי עדיף, משום והוא עני ולבי שם", עבל.

(8) וביאר ליקמן (ס"י תקף ס"ק יג) שיברע רך בראשו וגופו, אבל לא על ברכו.

(9) וכן בשאומור יאנחנו כורעים בתפילה מוסך של ראש השנה, כתוב המקור חיים (ס"ג ד"ה בגליון) שיברע, ובסיור בית יעקב (ליעב"ץ, תפילה מוסך לר"ה) כתוב שישתהזה השתחואה עצומה.

[משנ"ב ס"ק ט]

דאן לשוחות אלא מה שתקנו תקניהם⁽¹⁰⁾ וכו', שלא במקורי⁽¹¹⁾ וכו', שעל עצמו אומר, ככלו⁽¹²⁾ הוא לクリע [ט"ז, ע"נ שם עוד⁽¹³⁾].

(10) ולענין קידיש, כתוב השוע"ע לעיל (ס"י נו ס"ד) שיש לכrouch בו המשריכות. אולם לדעת הגור"א (שם) אין לכrouch בקידיש, משום שמוסיף על הכרויות שתיקינו חז"ל, וכן כתוב העורך השלחן (שם ס"ז) שיברע מעט, ולא בכירעות הבנות, כתוב הרמי"א ליקמן (ס"י קלב סוף ס"ב)

ובשירצת מבית הבנות, ובמשנ"ב שם (ס"ק ייח) ביאר שהוא כמו בבית המשתחווה וויצא, ובמשנ"ב שם (ס"ק יט) ביאר שהוא כמו בבית המקדש, שבשגורו את העבודה היו משתוחחים וויצאים.

(11) וליקמן (ס"י כקה ס"ק ב) כתוב שהמהרי"ל בשאמර בקדושה 'ברוך כבוד' ו'מלוך' היה כrouch ווקף בשם, והביא שהדריכו משה כתוב שלא מצינו ראייה לה, ולכן סיים המשנ"ב (שם) שעל כן לא נהגו כן בהיותם.

(12) אמנם ליקמן (ס"י קלב ס"ק ט) כתוב "וצריך" לברוע שלא יהיה נראה חז"ו ככופה.

(13) שבכתב (בס"ק ד) שלכאורה יש לברא מודע נוהגים לכrouch במוסך של יום כיפור בשאותם יוכהנים והעם וכו' היו כורעים ומשתחווים, והרי אינו אומר כן על עצמו, וביאר שעושים כן לזכר, שאנו מודעים בנפשנו שאחננו במקום הכהנים בזמן שבית המקדש היה קיים.

[גיה"ל ד"ה המוציא]

בקאמת יש למן הגז זה רקמן מן מקרא בדורותינו, גפיטל כת פסוק כ⁽¹⁴⁾. (14) והעיר הגור"יש אלישיב (הערות על מסכת ברכות ל', ב) שלכאורה צריך ביאור מה מוכיח מהפסקה שהוא קודם תקנת חז"ל, ובפרט שככל האיסור הוא כדי שלא יבוא לעקור דבריו הכהנים בכר שמוסיף על הכרויות, ולכן אין אומר כן על עצמו, וביאר שעושים כן לזכר בפסקה להיתר, אם כן שוב איןכח ביד הכהנים לאסור את המותר. צוללה, מבואר בגמרה (ברכות ל', ב) שלא נטרדו מהכרויות.

[משנ"ב ס"ק י]

שמחתת הקביעה בזולמים הקשות של החוליות⁽¹⁵⁾. (15) וגם כשמתפלל בישיבה, כתובו לעיל (ס"י צד ס"ק ייח) שיברע בשוואו ישב, וכשמתפלל בשכיבה ישחה את ראשו מעט.

[משנ"ב ס"ק יב]

ויעמוד כן בשחיה עד השם ואו יזקף⁽¹⁶⁾. (16) והאם יזקוף עצמו בתרבת' השם, או שיזקוף עצמו קודם לכן המשך במילואים עמוד 33

סימן קיג

דיני הכהירות בשמונה-עשר ברכות

[משנ"ב ס"ק א]

הינו בתקളתנו) "מדוים"⁽²⁾, ולבסוף כשליטים "ברוך אתה ה'"⁽³⁾. (1) ואם לא ברע בתחלת הברכה, כתוב ליקמן (ס"י קלב ס"ק ב) ששובא בגמרה (בבא קמא טז, א) שנעשה שדרו נשח לאחר שבע שנים. וראה מה שכתבנו שם.

ובכן במודים דרבנן, כתוב השוע"ע ליקמן (ס"י קלב ס"א) שיש לשוחות, אלא שכתבו השוע"ה והרמ"א (שם ובמשנ"ב ס"ק ה ובביה"ל ד"ה וש) שיש אומרים לשוחות גם בסוף, ויש הסוברים שיש לומר את הכול בשחיה אחת. ובביה"ל (שם ד"ה הכל) כתוב בשם הגור"א שאין צורך לשוחות אלא רק עד שאותה הוא ה' אלוקינו, ואחר כך יזקוף עצמו. והחזרה (דיןיהם והנהוגות פ"ד אות ל) והగורי"י קנייבסקי (ארחות רבנו ח"א עמי סה) היו שוחחים בתחלת ובסוף⁽⁴⁾ (ולא בכולן).

(3) וכמו שביאר ליקמן (ס"י קלב ס"ק ד ובשעה"צ שם ס"ק ב) שאינו ממתין עד סיום כל הברכה (וזהינו שארינו כרע ב'הטוב שמך), והוסיף שהוא שלא בדעת הלבוש שכתב שמתinan עד סיום כל הברכה, ואו כrouch ווקף, וזה מה שציין גם בשעה"צ כאן (ס"ק א) שכן מושמע ברמב"ם, שכrouch ווקף בברוך אתה ה'.

[משנ"ב ס"ק ב]

שלא ישחה⁽⁴⁾. כדי שלא יבוא לעקר פקנת תקניהם⁽⁵⁾. (4) וברבrect מיען שבע הנאמרת בלילה שבת על ידי הש"ץ, כתבו בשוחת זכר יהוסף (ח"א סי' צ) והמקור חיים (ס"י רשות בקיור הלכות ס"ח) שיש לכrouch בתחלת הברכה, וכן היא דעת הגור"ז אוירבך אלישיב (חפילה כהכלתה פ"א סל"א). ועדת הגרש"ז אוירבך הילכות שלמה תפלה פ"ט ארחות הלכה הע' (34) הייתה בתחלת הלשון שלם רשות לברוע, אבל כשנדפס ספר מקור חיים (הנ"ל) וראה שסביר שיש לכrouch, ביטול דעתו מפני דעת המקור חיים. מאידך, בשוחת לבושי מרדכי (מהדרוב"ב סי' צז אות ב) כתוב שלא מצינו שתיקנו השתחוויה בברכת מעין שבע.

(5) וביאר החי אדם (כלל כג ס"ד) שאין בתחלת כל ברכה ממשונה עשרה ברוך אתה ה', בכל זאת אסור לכrouch בתחלתן. ומה שלא תיקנו חז"ל לשוחות בכל הברכות, ביאר המור וקציעה (ד"ה שם וכתבו) שלא רצוי להטריח את המתפלל כל כר, שיש חשש שיטרד על ידי זה מוכנותו בתפילה, אף שכברעות ניכרת יותר הכנעה וכבוד כלפי מעלה, ורק הכהן הגדול היה שוחה בכל ברכה, וכן המלך אחורי שכרע לא ווקף, בין שדעתם הייתה יותר צוללה, מבואר בגמרה (ברכות ל', ב) שלא נטרדו מהכרויות.

[גיה"ל ד"ה בסוף]

שטוועים כל פשוחים קברעתה כתובה בתקלה וסוף⁽⁶⁾. (6) אמנם, במשנ"ב ליקמן (ס"י קלט ס"ק יט) כתוב שיש נהוג שעולה לתורה שוחה בעת אמירת הברכות, ומשום כבוד התורה, והביא שהא"ר כתוב שעל כל פנים בסוף הברכה לא ישחה, שאם ישחה יהיה נראה כאלו מוסיף על השחויות שתיקנו הכהנים, ואסור, ונשמעו לאורה שבתחלת הברכה מותר לשוחות (שיה הילכה בוגר).

יום ה' כ"ה אדר ב' תשע"ז - (כ"ט אדר ב' א' ניסן חזרה שישי שב"ק)

חלבות תפלה סימן קיג' קיד'

עבודת-כוכבים (יד ביד), והגיא על מקום ששוחין בו, לא ישחה (טו) אָף-עַל-פִי שְׁלֹבוֹ לְשָׁמִים : ט בָּאֵין לְהוֹסִיף על הארץ של הקדוש ברוך הוא יותר מהאל הגדול הבгор והגורא'. ודוקא בתפללה, מפני שאין לשנות מעתה שטבון חכמים, אבל בתקנות או בקשות ושבחים שאדם אומר מעצמו, לית לנו באה. יומכל מקום נכון למי שיצעה להאריך בשבחיו המקומות שיאמר אותן בפסוקים :

קקיד דין הופרת הרוח וגשם וטל, ובו ט' סעיפים:

א *מתהילין לומר (א) בברכה שניה 'משיב הרוח ומוריד הגשם' (ב) בתפלת מוסך של יום טוב האחרון של (ג) [ה] חג, ואין פוסקין (ג) עד תפלה מוסך של יום טוב הראשון של פסח: **ב** (ד) *אסור להזיף הגשם עד שיכרין (כ) [כ] השליח-צבוד. (ה) ניש אומרים שקיים שמחה ליום מוסך מכיריו השמיש (ו) 'משיב הרוח' וכפי כדי שהציבור

שערית תשובה

השיב אשר לא נטה היבא מローン על זה בשם השם י"ש. אכן אופר, לא לבר שקר ענין בה, שהטטי לא היבא ליאו וע"ש, אלא אף כי מה שפרק הוא בשם כת"ז או פרקי הוא ומחר בקצתו, והטטי במלגה נתקבטים על ענן אחר ע"ש ס"ק ד' ר' עקמתקי דרבינו ס"ק י: (ה) קג. דבקעתית לא, שאנן גלום בכחכמי, ובשחרית לא, ממש דציריך להכרי ושבחרית א"א ממש דציריך לפולך גלאה לחפה, ענן דבר-שמואל סי' קמט.

כליל י"ט האחרון של חаг מס הזריר גיטלך ס"ק חמוץ, ג' ר' עטפלך ס"ק חמוץ: (5) ה"ש. קלומר שיש אמר ה"ש קולו רם מושב קרתוי בתרון הפתלה, ורק"א סובר שההשמד מכרינו קומס הפתלה, וכובב ה"ה לדעתנו אפלו הזביר ה"ש י"ב בחיש בסור ליבור להפוך.

באור הלכה

כך יז שפְּקָדָא אֶת דִּינֵי מַהְרָא¹ דְּבָרָא לְדִבְרֵי רַבִּי עֲמָלֵךְ בְּכָהָה, אֲםָר רֹאשׁ שָׁלָא
לְקָרֵף עַד פְּסָמֵד לְקַחְתָּה קְרֻשָׁתָה בַּיּוֹד, אַלְאָ שָׁאָם רֹאשׁ לְקָרֵף מֵיד צָרוּךְ לְקָרֵף בַּשָּׁם,
וְנַכְרֵיתָה שְׁבָסָרָוּ רַבָּא, שָׁהָא חֲכָבָן לְקָרֵף מֵיד קָדוֹם שְׁלָא לְהִיוֹת שְׁחוֹת בְּחַחְלָתָה
בְּכָהָה שְׁלָא תְּחִלָּה, אַיִלְךָ הוּא לְקָרֵף בַּשָּׁם, שְׁפָשָׂוּס "הִי" וּקְרֵפָסִים "לְכָרֵךְ לְאָ"
הַצְּרִיכָוּ לְקָרֵף מְבָרִיחָתוּ כָּלָל, אַלְאָ שָׁאָם בְּלֹא כָּרֵי הוּא זָוֵךְ אָנוּ מַשּׂוֹס "הִי" וּקְרֵ
פָסִים" זָוֵךְ שָׁם; וְשַׁלְּפָן קְנָגָגָן הַתְּפִלָּל רְאַשְׁשָׁה-שָׁנָה וַיָּמַכְפֵּר בְּכָרִיאָה,
אֲנוּ רַבָּא לְקָרֵף אֶלָּא בְּסָרֵךְ בְּכָהָה וְתַחְלָתָה;

* אסור להזכיר וכו'. ענן במשנה ברורה שפטבנו: אפללו האבר וכו', בן אבר
סורה אפרקונים נחטוי בסקיי וופ"ח והגרא"ם ומ"מ וש"א וכן משמע
מלובושן את דעת הקטבך וכן יוקח דעתו קהיבתיותך, וללא קהמקץ-השקל גול ויד'
ארפירים שארדו לבקש את דברי המקאג'א-אקרום ולומר דקה-הבריך ויבור דעת אידי-העורי
המקבא בברא"ש קפי מה שבקאו הבהיר, ענן שם. ולידיא, קלואו קבי אין גזק'א-מאתה,
דאף לדיריהו הרמא פליג על זה, וסדרקיטים ומ"א-אטם ושלטון-שלמה וישראל
אחוונאים הכהנים, כלום סתמו ברקמ"ר. רוע דארך דקה-חיש חולק על השלחנ'ין-יעשו
והרקי'ין ואספיאן לה דורך חד לא יכול להתחפל ולהקביר אשם קדם שהרהור, אבל
הכשרו והש"ץ שומדין להתחפל פלטת מסקע על דעת לומר קשם בתקף כתפהלה,
אכלו בבר הקרו ונתרפסם דמי ואני ציריך שוב הכהנה, אנו אין לנו אלא פסק פשלחן
ערוך, וכמו שפסקו קהרבונים תגל', דאם לא הקרוינו מקרים, גם הצבור והש"ץ לא
ונכיריו גשם בתפלתן בלחש. רוע עוד, דמקדלא קרו את עצה שנפער במקאג'א-אברום
שהש"ץ נזכיר בתרוך התפללה בkol "משיב קrhoה ומזריך הגשע", משלע דסבירה לאו
דאיין בון לעשותה כן⁽¹⁰⁾, ומפל קומות ממשמע מדברי הח"זק דבדרכיך מהני עזה זו,
וזף דלא צערתי את מקורה, דהלא המקאג'א-אברום העתיק את דברי הקב"ה לולקמ"א
לא מניין זה, מפל קומות גראה לי ריש לסת' ממע עליו, דבלאו קבי דעתה גער-הטבים
הבריכבד אף אם הנקיר גשם בליל שלמי-יעזרת לא יתנו, ופהה, לרעת גרא-היה

שער הצעיר

ance) : 01.80.91.62.91

Tél (Israël) : +972.77.466.03.32

contact@torah-box.com

מילואים הלוות תפלה סימן קינן המשר מעמוד 280

המשר מעמוד 280

ברבותות שם) הביא את שתי הדעות. ובסיום היעב'ץ (סדר שמונה עשרה ס'ק י כתוב לענין הוקפה בברכת אבות, שיזוקף כשאומר להחשם), ולענין הוקפה במידות, כתוב שיזוקף קודם, כדי שייאמר 'השם' וברוחו.

ולענין הכרעה במודדים, כתב הרא"ח קניםסקי (דעת נוטה עט' ש') שכובנות המשנו"ב شأنן צריך לברוע בברכינו [ומקורו בא"ר והדרך החמים], ולא כמו שימושו בחיי אדם (כל גג ס"ג ובקוש"ע שם) שגם במודדים יברע ממו בברכת אבות].

ובתיות "השם" כבר היה זקור, בפירוש הרabi'יה (ברכות יב, א) כתוב שקידמים לזכוף עצמו כדי שבתיות 'השם' כבר היה זקור, וכן הובא בקיצור'ע (ס"י ייח סי' א) וביסודותיו ושורש העבורה (שער הקרבן פ"ה) החasad לאלפיים (ס"א), והביא הרא"ח קנסקי (דעת נתוה עמי' שה) ראייה להזה מהירושלמי (ברכות פ"א ה"ד) "בא להזכיר את השם זקור וכור עדר שלא הזכיר את השם כבר נזחת". מאידך, הארכות חיות (לר"א מלוניל סי' בט) כתוב שיזכור את עצמו בשואמר "השם", וכן משמע בראשי' (ברכות שם ד"ה כשהוא כורע). ובפירוש הרבי' מלוניל

הַלְכֹות תִּפְלָה סִימָן קָטוֹן קֵיזֶר

המשר מעמוד 286

ג) שכות (בסק' ד) בשם שווית הלכאות (ח' א סי' ער). שם נמצוא בחוץ לארץ ובתו בארץ ישראל, אף אם אין דעתו לחזר בימאות הגשומות מ"מ שואל בבני ארץ ישראל.

(9) ושני דוחן במחולקת, והו הגרייר קביבסקי (ארחות רבען ח' א' עמי' סדר), הגרש"ז אויערבך והגרא"ש אלישיב (יום טוב שני בהלכתו בפי ס"ב ברדלהן):

בן ארץ ישראל שבא לחוץ לארץ לפני ז' חשוון, ישאל מוי' בחושן בברכת שומע תפילה, ואך אם ידעתו לחזור לארכן יישראל קודם יום ס' לתוקפה, כיון שבזמנן החשוב נמצאים בחוץ לארכן שם עדין אין שואלים בברכת השנים, והרטיס הגרשנ' ז' אויערבך (דיליכות שלמה תפלה פ'ח אරחות הלכה הע' ו'!) שיאמרו: **ויתן טל ומטר** בארכן הקודש ובמקומו

ואם שכח מלשאול, הורה הגי"ש אלישיב (ו) יום טוב שני בהלבשו שם הע' טז) שאם שוחה במקום שלגביו נחלקו הפסיקים איך עליו להוג, האחים כמנהג המקום או כמנהג מדינתנו, אין צורך לחוזר, שספק ברכות ל---

אלא שם רוחה לצעות ידי כל הדעות ישאל בשומע תפילה, לפסיק. אכן כבר התייחס לשאול בארץ ישראל, התהבר לעיל (הע' 6) של אכן הרוחה בשות' שבת הלווי (ח' ס' ב').

שנמצא שם (וכדעת הפרי חדש שהביא המשג'יב).

בן חוץ לארץ הנמצאת בארץ ישראל, הורה הגראיין אויערבך (שם ס' א) שם ודעתו לחזור קודם יום ס' לתקופה, ישאל ב'שומע תפילה', ואם דעתו להישאר שם גם לאחר מבחן, ישאל בברכת השנים [ומה שבת המשניב שתלי אם חור לאהר שנה], אין הובנה לשנה ודקה אלא לאחר ס' יום לתקופה], והוסיף (שם ס' ט), שם שכח לשואל גשיים, אם דעתו לחזור לחוץ לארץ קודם יום ס' לתקופה לא יחוור להתפלל, אך ברשותו להשאיר לארח מבו נישור ונחפה.

ודעת הדש'ת אגדות משה (או"ח ח"ב סי' קב), שבן ארץ ישראלי הנמעץ בחוץ לארץ, אם נמצא במקומות הארץים בשם הארץ [וכמו ארונות הברית] ואשתו ובניו נמצאים בארץ ישראל, ישאל כבני הארץ שישראל, גם אם נמצא שם כמו שניהם, ואם אין אותה ובנו בארץ ישראל,

לפי שם צרייך לונשטיין⁴ וכו', דעתו בתוקף שנה לחרוץ, שואל במקומו⁵ וכו', רק כל אחד ישאל כלפי הבני העיר הנמצאת בה⁶.
(4) ומה שאין שואלים גשימים מיד אחרי שני עצרות, מבואר במשנה בתענית (ג, א) שהוא כדי שיגיע האחרון בישראל לביתו אחרי החג, וביאר הבב' בשם הרין (תענית ב, א בדף הורין ד"ה איבא למידך) שאף אחרי חורבן בית המקדש היו מתאפסים בירושלים ברגלים, וכמו שעשוים היום, ומפני העולמים הללו רואו שנאוחר את שאלת הגשימים.
(5) וכשהוא שליח ציבור, כתוב הברבי יוסף (ס"ק ח) שבתפילת לחש ישאל בני מקומו, ובוחורת התפילה עליו לשאלו בניו אוורו מקום שבו הוא נמצוא, וכן הוו הגרשי אוינעריך והגריש אלישיב (יום טוב שני בהכלתו פ"ז הע' יז). וביאר, שכן שתי התפילות תלויות זו בזו וכל אחת היא חיוב בפני עצמה, שכשמתפלל בלחש מתפלל עבורי חובתו כיחיד, ומה שחוור על התפילה הוא רק בשביב הציבורו. וראה מה שתרנו לעיל כן ח"ט פ"ג ב-.

6) וכותב בלווה ארץ ישראל (ז' החשון) שמנagger בני ספרד היה כהuda זו של הרבçi יוסוף, ויש אומרים שכן הורה גם החזו"א (דינים והנחות פ"ד אורת כה).
 והנמצע בחוץ לארץ וודין לא הגיע למקום ישוב, כתוב הרבçi יוסוף (ס' ק' ז') שיניג רבני חוץ לארץ, ואינו דומה למה שכתב השו"ע לקמן (ס' תחס ס"ד) לגבי עשיית מלאה בערב פסח, שם נמצא במודבר אבן גובה ברבו אונטו מטבח.

אמנם אם כבר הוחיל לשאול בארץ ישראל בז' בחשוון ונסע לחוץ לארץ לפני יום ס' לתקופה, כתוב הברכי יוסוף (ס' ק') שvak לדעתו שהולכים אחרי המקומ שמנعوا שם, מ"מ באופן זה לא יפסיק משלואל, שם לא כן יידה הדבר בחוכא ואטלולא, וביאר הגושיז אוירעך (יום טוב שני בהלכתו פ"י הע' יב) שעוזין כך גם אם דעתו לחזור אחר יום ס' לתקופה [שאמם דעתו לחזור בתוך ס' יום לתקופה, ודאי שלא ישנה ממנהגו בחוץ לאין ושוב נשנה בשובו לארץ ישראל]. אמן הדסוק (שם), שם רועה לצעת ידי כל הדעות רשאי לשאול בישומע תפילה".

אלם בן חוץ לארץ שהיה בארץ ישראל והחול לשאול בז' חשוון וחוז לחוץ לארץ לפני יום ס' לתוקפה, כתוב בשורית מנוח יצחק (ח' סי' ט שיפסיק מלשאול, וכמנה מג מוקומו, וכן כתוב בשורית דבריו יציב (או' ח' סי' ט) שבאפעו ה' גם לדעת הבהיר יוסף ינוגה כמנהג חוץ לארץ.

[משנ'ב שם] מדברי הבהיר היטב משמעם שהם מורי דוקא באין דעתו לחרוז (וכו'), בהשיבות דבר-שמעואל ובספר יד-אהר⁽⁸⁾, כי שם מקונס⁽⁹⁾.

